

Marianne Busser & Ron Schröder

HET DIKKE KRIEBEL-

Vrolijke versjes en leerzame weetjes
over insecten en andere kriebelbeestjes

BEESTJES BOEK

Met tekeningen van
ivan en ilia

moon

INHOUD

Ga je mee op beestjesjacht? • 9

Begin een insectenhotel • 10

De gaasvlieg • 12

De metselbij • 14

Het lieveheersbeestje • 16

Doe het zelf:

Een galwesp in een potje • 18

Bijzondere huisbewoners • 20

De houtworm • 22

De huisspin • 24

De huisvlieg • 26

De langpootmug • 28

De mug • 30

De grote trilspin • 32

Het fruitvliegje • 34

Het zilvervisje • 36

Doe het zelf:

Huismiddeltjes • 38

Wat beweegt daar in de tuin? • 40

De atalanta • 42

De bromvlieg • 44

De duizendpoot • 46

De hommelmot • 48

De honingbij • 50

De hooiwagen • 52

De huisjesslak • 54

De kruisspin • 56

De mier • 58

De naaktslak • 60

De oorworm • 62

De pissebed • 64

De regenworm • 66

De sprinkhaan • 68

De wesp • 70

Het koolwitje • 72

Het springstaartje • 74

Doe het zelf:

De wormenpot • 76

Mini-beestjes onder water • 78

De kokerjuffer • 80

De libel • 82

De waterslak • 84

De waterspin • 86

Het bootsmannetje • 88

Het schaatsertje • 90

Het schrijvertje • 92

Doe het zelf:

Een slootaquarium • 94

Nog meer mini-beestjes • 96

De bombardeerkever • 98

De glimworm • 100

De kameleonspin • 102

De meikever • 104

De mestkever • 106

De mierenleeuw • 108

De processierups • 110

De sluipwesp • 112

De strontvlieg • 114

Mini-beestjes als huisdier • 116

Nog wat extra mini-beestjes • 118

WOORD VOORAF

Er leven onvoorstelbaar veel mini-diertjes op deze wereld. Wist je dat er meer dan een miljoen soorten insecten zijn? Meer dan honderdduizend soorten spinnen en meer dan vijftigduizend soorten wormen? Dan zijn er ook nog eens zo'n honderdduizend verschillende slakken, terwijl er op de hele wereld nog geen vijfduizend soorten zoogdieren zijn.

Over zoogdieren kun je gemakkelijk veel informatie vinden en als je een aantal van die dieren zelf wilt zien kun je vast wel een keer naar een dierentuin gaan. Maar mini-diertjes worden vaak vergeten. En dat is toch een beetje jammer. Want als je goed om je heen kijkt, zul je merken dat die kleine diertjes net zo bijzonder zijn als grote dieren.

Wat dacht je bijvoorbeeld van een waterspin, die onderwater een luchtbel weet te bouwen om in te wonen? Wist je dat er een spin is die van kleur kan veranderen en dat er een beestje is dat over het water kan lopen?

Toen we gevraagd werden een boek over meer van die kleine kriebelbeestjes te maken, wisten we niet goed waar we aan begonnen. Maar we zijn van de ene verbazing in de andere gevallen.

En het leuke is dat je de meeste mini-beestjes die in dit boek staan, gemakkelijk zelf kunt gaan bekijken: in een sloot, een vijver, een tuin of gewoon bij je thuis in de keuken, de woonkamer of op de zolder. En zelfs als je niet op zoek gaat, is het toch goed om dit boek eens door te bladeren. Voor een groot aantal van deze diertjes geldt namelijk: als je ze niet zelf vindt, vinden ze jou wel...

Met liefs,
Ron & Marianne

Wist je dat sommige mensen beweren dat je aan het aantal stippen kunt zien hoe oud een lieveheersbeestje is? Maar dat is niet waar: het aantal stippen verschilt gewoon per soort, en dat heeft dus niets met leeftijd te maken.

HET LIEVEHEERSBEESTJE

Je ziet ze elke zomer weleens zitten op een plant je kunt ze zelfs een stukje laten lopen op je hand

Maar als ze het weer zat zijn of als ze schrikken – heb je pech want dan spreiden ze hun vleugels en vliegen ze weer weg

Dat is het lieveheersbeestje maar als je haar zo ziet vraag je je misschien wel af: is ze nu lief of niet?

Een bladluis vindt beslist van niet als hij iets zeggen mag want een lieveheersbeestje eet veel luizen – elke dag!

Soms meer dan honderd bladluizen en sinds tuinmannen dat weten worden ze speciaal gekweekt om bladluizen te eten

Want wil een tuinman al zijn planten van bladluizen bevrijden koopt hij lieveheersbeestjes om bladluis te bestrijden

The illustration shows a vibrant scene with several ladybugs of various colors (red, orange, yellow, and black) on green leaves and ripe red tomatoes. Some ladybugs are perched on the tomatoes, while others are on the leaves. There are also small green aphids on the leaves. The background is a light blue with faint green leaf patterns. The entire scene is framed by a red border with a pattern of dark red spots.

Wist je dat
lieveheersbeestjes
als het winter wordt bij
elkaar komen, om dan als
groep een schuilplaats
te zoeken voor hun
winterslaap?

Wist je dat
een lieveheers-
beestje bij gevaar net
kan doen alsof hij dood is?
Hij gaat dan op zijn rug liggen
en beweegt niet meer. Als
de aanvaller daar intrapt
heeft hij geluk, maar
anders...

DE HUISSPIN

De huisspin die maakt vaak
allemaal mensen bang
soms rent hij door de kamer
of zit hij ergens in de gang

Maar hij is niet gevaarlijk
ook al ziet hij er eng uit
als hij je probeert te bijten
prijkt hij echt niet door je huid

Het vrouwtje van een huisspin
dat zwanger is geraakt
legt meer dan honderd eitjes
die ze heel erg goed bewaakt

En als de eitjes opengaan
kruipen er dan op de grond
soms wel meer dan honderd
van die mini-spinnen rond

De vader van die spinnen
zal daar meestal niets van weten
omdat hij al is vertrokken
of door zijn vrouw is opgegeten!

Wist je dat
huisspinnen het hele
jaar ergens in huis leven,
maar dat je ze meestal pas
in de herfst in huis rond ziet
lopen, omdat de mannetjes
dan op zoek gaan naar
vrouwtjes?

Wist je dat
huisspin-vrouwtjes
vaak een trechtervormig
web ergens achter een kast
maken? Daar wachten ze
tot er een beestje in dat web
terecht komt. De mannetjes
maken geen web. Zij gaan 's
nachts op jacht om aan
eten te komen.

Wist je dat veel mensen geloven
dat huisspinnen in afvoerleidingen
leven, omdat ze vaak in bad, in een
gootsteen of in een wastafel worden
gevonden? Maar dat is niet waar. Ze
kunnen alleen niet meer wegkomen
als ze eenmaal in zo'n gladde bak zijn
gefallen, want dan glijden ze uit.

HUISMIDDELTJES VOOR 'DOE-HET-ZELVERS'

Lang niet iedereen is dol op mini-beestjes. En al helemaal niet als ze bij hen thuis op bezoek komen. Vandaar dat mensen altijd op zoek zijn geweest naar manieren om te voorkomen dat er allerlei kleine beestjes hun huis in zouden komen.

In de eerste plaats is het natuurlijk verstandig om ervoor te zorgen dat je ze niet extra gaat lokken. Dus: niet een lekker stuk rauw vlees op het aanrecht laten liggen! En ook niet een slagroomtaart ergens laten staan, of rotte peren en bananen op je fruitschaal laten liggen. Maar... al doe je nog zo je best: je houdt de fruitvliegjes nooit helemaal tegen!

En wat kun je nog meer doen om insecten weg te jagen? Mensen hebben echt al van alles verzonnen voor dit probleem, zo kan je bijvoorbeeld een diepvrieszakje voor de helft met koud water vullen. Hang dit zakje met een touwtje in de deur- of de raamopening waar de vliegen binnen zouden kunnen komen. Als het goed is, komt er dan geen vlieg meer naar binnen.

Meer ideeën:

Je zou vliegen ook weg kunnen jagen door een bekertje keuken- of schoonmaakazijn in je kamer te zetten.

En wat dacht je van een citroenplant op je vensterbank om muggen tegen te houden?

Een kat kan trouwens ook helpen, omdat veel katten het leuk vinden om op insecten te jagen. Honden doen dat dan weer niet!

Spinnen blijken niet van pepermuntolie te houden, en ook de lucht van citroen vinden ze niet prettig. Dus neem een paar druppels pepermuntolie of doe wat citroensap met water in een plantenspuit, en je kunt meteen aan de slag!

En zo zijn er nog veel meer middeltjes te vinden. Vraag het maar eens aan de mensen in je omgeving. Het kan best handig zijn om een schrift met zulke huismiddeltjes te vullen en ze allemaal eens uit te proberen als je last van de beestjes hebt. Want het belangrijkste om te weten is: helpen ze nu wél? Of helpen ze níét?

Wist je dat hommels niet snel boos worden en vrijwel nooit zullen steken? Als jij hommels met rust laat, zullen ze jou ook met rust laten.

Wist je dat hommels in een uur twee keer zoveel bloemen bezoeken als honingbijen?

Wist je dat nieuwe koninginnen die in een nest worden geboren nooit in het nest met de mannetjes zullen vrijen, maar dat alleen doen als ze hoog (soms meer dan 60 meter) in de lucht vliegen tijdens hun bruidsvlucht?

DE HOMMEL

Een hommел gaat niet wachten tot het eindelijk weer mei is ze wordt meestal wakker als de winter net voorbij is

En als het tóch te koud wordt slaat haar hommellijf alarm dan begint ze snel te rillen en zo bibbert ze zich warm

Als ze eindelijk weer warm is vliegt ze langzaam verder rond en zoekt een holle ruimte in een muur of in de grond

Soms neemt ze bij wat plekjes eerst maar eens een kijkje binnen totdat ze denkt: h́er kan ik wel een nestje gaan beginnen

Een prachtig eigen hommelnest begint natuurlijk klein totdat de eerste werksters uit hun ei gekropen zijn

Daarna legt ze enkel nog maar eitjes in het nest en verder hoeft ze niet te werken want haar werksters doen de rest!

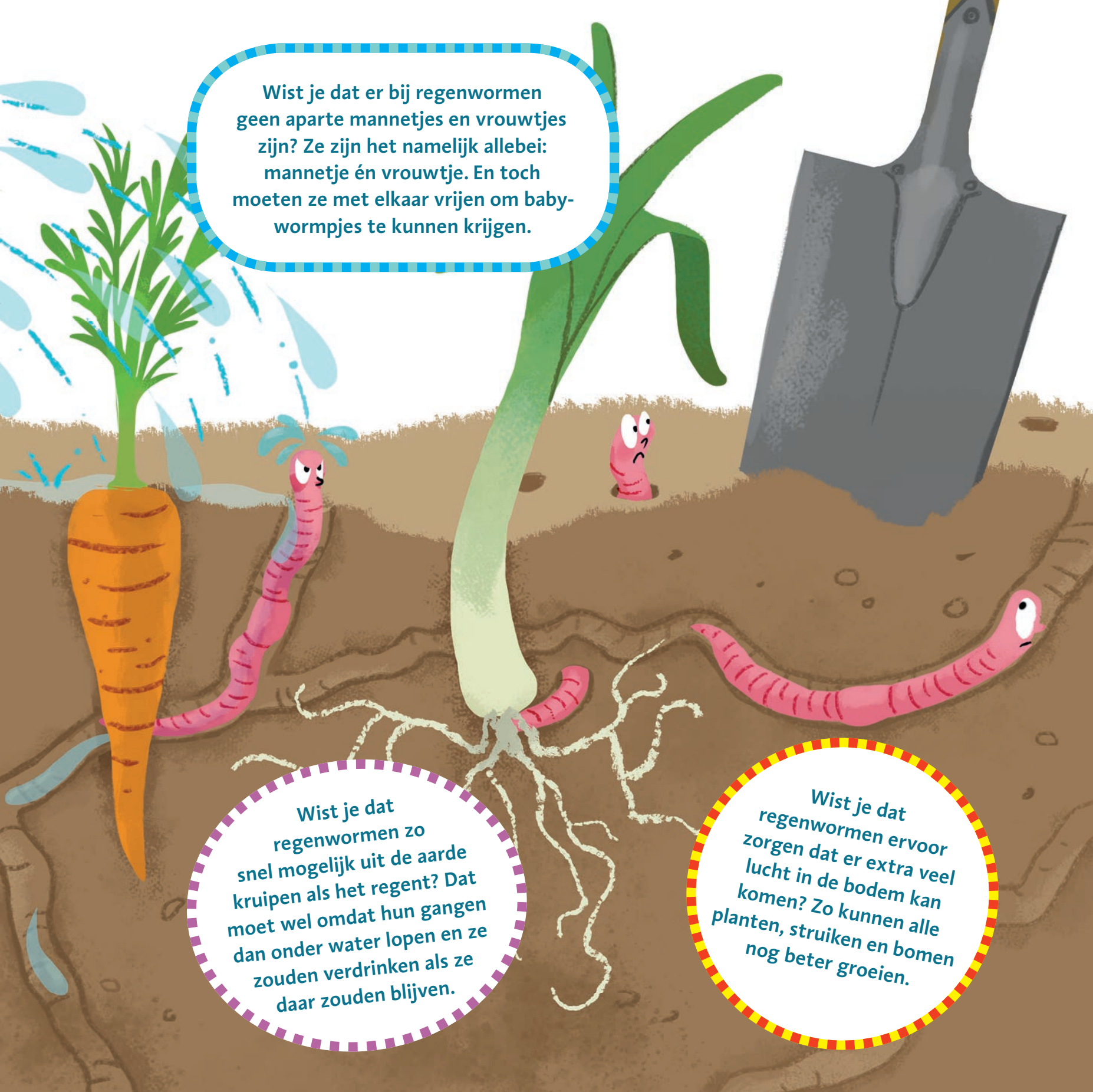
DE REGENWORM

Steekt een tuinman plotseling zijn schep heel stevig in de grond kruipt daar soms toevallig ook een regenwormpje rond

En als zo'n regenworm per ongeluk in tweeën is gehakt dan krijg je die twee stukken nooit meer aan elkaar geplakt!

Vroeger dachten we: 't is zielig maar 't valt allemaal wel mee want in plaats van maar één wormpje zijn 't er nu in één klap twee!

Maar een worm die heeft een kop-kant en een kont-kant – let maar op en het stuk dat soms blijft leven is het stukje met de kop

Wist je dat er bij regenwormen geen aparte mannetjes en vrouwtjes zijn? Ze zijn het namelijk allebei: mannetje én vrouwtje. En toch moeten ze met elkaar vrijen om baby-wormpjes te kunnen krijgen.

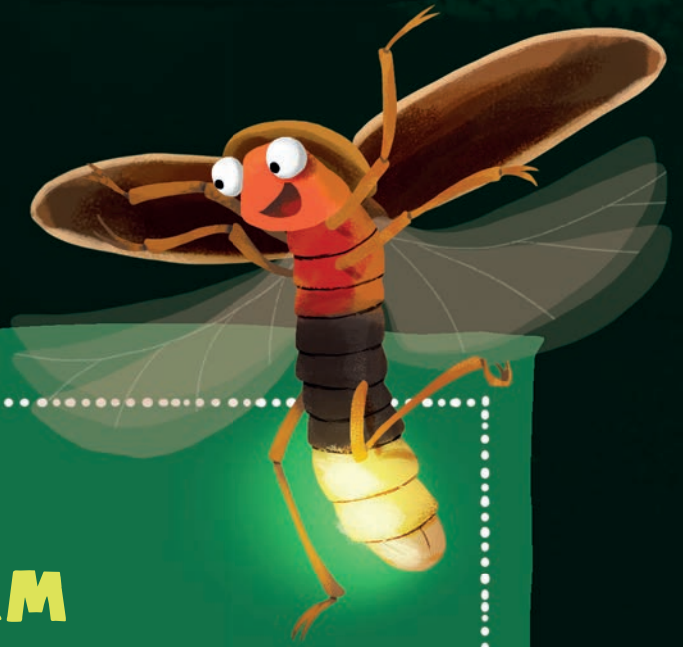
Wist je dat regenwormen zo snel mogelijk uit de aarde kruipen als het regent? Dat moet wel omdat hun gangen moet wel omdat hun gangen dan onder water lopen en ze zouden verdrinken als ze daar zouden blijven.

Wist je dat regenwormen ervoor zorgen dat er extra veel lucht in de bodem kan komen? Zo kunnen alle planten, struiken en bomen nog beter groeien.

Wist je dat glimwormvrouwtjes
geen vleugeltjes hebben en dus
niet kunnen gaan vliegen om
een mannetje te vinden?

Wist je dat
glimwormen
eigenlijk geen
wormen zijn,
maar kevers?

DE GLIMWORM

Als een glimwormvrouwtje
naar een man op zoek wil gaan
komt ze 's avonds uit haar schuilplaats
en doet dan haar lichtje aan

Een mannetje dat rondvliegt
ziet haar lampje en denkt blij:
daar zit vast een aardig vrouwtje
dat graag vrijen wil met mij!

Als hij bij haar aankomt
zijn ze bruidegom en bruid
en als ze hem dan aardig vindt
doet ze snel haar lampje uit

Als je een keertje in de buurt bent
zul je op een nacht misschien
ook dat schitterende lichtje
van zo'n glimworm kunnen zien!

Wist je dat
glimwormmannetjes
het lichtje van een
vrouwtje op wel
tien meter afstand
kunnen zien?